

Korektor/korektorka ve vydavatelství (kód: 34-041-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo kultury
Skupina oborů:	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (kód: 34)
Týká se povolání:	Korektor ve vydavatelství
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v platných typografických pravidlech sazby, úprav a zlomu textů a v normativních závazných pro provádění korektury textů	3
Výměna obrazových a textových podkladů pro korektury ve spolupráci s autory, odbornými redaktory a editory	4
Provádění úprav textů z hlediska základních typografických pravidel	4
Porovnávání textů s rukopisem a provádění oprav a jazykových korektur, srovnávání jazykových úprav s autorským záměrem obsahu	4
Prověrování textů z hlediska terminologické správnosti, zejména u cizích a přejatých slov, kontrola věcné a stylistické správnosti	4
Převádění archaických textů do moderního jazyka	4
Provádění úprav textů při internetovém publikování, provádění oprav a úprav textu z hlediska jazykové správnosti	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 18.08.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v platných typografických pravidlech sazby, úprav a zlomu textů a v normativích závazných pro provádění korektury textů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v pravidlech pravopisu, slovníku cizích slov, slovníku synonym a webových stránkách týkajících se pravidel pravopisu a použít je při úpravě vzorového textového dokumentu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Objasnit na vzorovém textovém dokumentu typografická pravidla pro sazbu, úpravy a zlom textů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit normativy či obecně platné korekturní značky, které jsou závazné pro provádění korektury	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výměna obrazových a textových podkladů pro korektury ve spolupráci s autory, odbornými redaktory a editory

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Převzít textový dokument určený k jazykové, stylistické a typografické korektuře a ověřit normou předepsané kvalitativní parametry pro korekturu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat způsob komunikace s autorem, odborným redaktorem a editorem při práci na jazykové, stylistické a typografické korektuře	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Provádění úprav textů z hlediska základních typografických pravidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) V textovém a obrazovém dokumentu provést typografickou korekturu v souladu s charakterem předloženého textu s využitím platných korekturních značek a normativů a na základě zjištěných nedostatků označit nutné opravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Porovnávání textů s rukopisem a provádění oprav a jazykových korektur, srovnávání jazykových úprav s autorským záměrem obsahu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést jazykovou korekturu a navrhnout a provést opravu textu při porovnání s původním rukopisem	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést jazykovou korekturu a navrhnout a provést úpravu textu při srovnání s autorským záměrem obsahu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést kontrolu jazykové čistoty v textovém editoru	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prověřování textů z hlediska terminologické správnosti, zejména u cizích a přejatých slov, kontrola věcné a stylistické správnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést kontrolu a korekturu textu a navrhnout opravy v textu s ohledem na jeho terminologickou a jazykovou správnost, zejména s ohledem na použitá cizí nebo přejatá slova	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést kontrolu a korekturu textu a navrhnout opravy v textu s ohledem na jeho věcnou a stylistickou správnost	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout způsob a postup kontroly, korektury a oprav textu s ohledem na jeho terminologickou správnost v případě, kdy text obsahuje odbornou terminologii nebo cizí a přejatá slova, která korektor nezná	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Převádění archaických textů do moderního jazyka

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést převod vybraného archaického textu do moderního jazyka s využitím nejnovějších (aktuálně platných) poznatků z oblasti jazykovědy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Provádění úprav textů při internetovém publikování, provádění oprav a úprav textu z hlediska jazykové správnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést korekturu, úpravu a opravu vybraného textu pro publikování na internetu z hlediska jazykové správnosti	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/korektor-ve-vydavatelstvi>).

Autorizovaná osoba připraví minimálně 10 modelových zadání textů (základní rozsah je 2 strany formátu A4 – minimálně 3 600 znaků), na kterých se postupně ověří každá z ověřovaných kompetencí. Jedná se o texty, které musí obsahovat pravopisné, stylistické, gramatické a typografické nedostatky. Každé modelové zadání musí mít listinnou část a část zpracovávanou na PC, přičemž uchazeč provede korekturu textu na obou částech zadání. Uchazeč si před zahájením zkoušky vylosuje jedno zadání.

Ověřování stanovených kompetencí je nutno prověřovat v rámci platných jazykových, stylistických a typografických normativů.

Ověřování se opírá o tyto publikace a normy:

- 1) Pravidla českého pravopisu (Ústav pro jazyk český AVČR)
- 2) Slovník spisovného jazyka českého (Ústav pro jazyk český AVČR)
- 3) Slovník českých synonym a antonym (Lingea s. r. o.)
- 4) Internetová jazyková příručka (Ústav pro jazyk český AVČR)
- 5) ČSN 01 6910 (2007) Úprava písemností zpracovaných textovými editory
- 6) ČSN 01 6910 (2014) Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory
- 7) ČSN 88 0411 Korekturní znaménka pro reprodukci

Uchazeč v rámci ověření kompetence **Orientace v platných typografických pravidlech sazby, úprav a zlomu textů a v normativch závazných pro provádění korektury textů** použije normativy 3) až 5) (v listinné nebo elektronické podobě) a normativ 6).

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe na pozici korektor nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti vydavatelství, publicistiky, knihovnictví
- b) Vyšší odborné vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe na pozici korektor nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti vydavatelství, publicistiky, knihovnictví
- c) Vysokoškolské vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe na pozici korektor nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti vydavatelství, publicistiky, knihovnictví

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo kultury ČR, www.mkcr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici:

- prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovující hygienickým standardům pro výukové prostory
- počítač řady PC nebo Mac včetně internetového připojení se softwarem zaměřeným na kontrolu, úpravy a opravy textů, textových a obrazových podkladů nebo jejich kombinace
- psací potřeby, poznámkový blok
- min. 10 modelových zadání textů (základní rozsah je 2 strany formátu A4 – minimálně 3 600 znaků)
- publikace/normy (listinné nebo elektronické verze):
 - 1) Pravidla českého pravopisu (Ústav pro jazyk český AVČR)
 - 2) Slovník spisovného jazyka českého (Ústav pro jazyk český AVČR)
 - 3) Slovník českých synonym a antonym (Lingea s. r. o.)
 - 4) Internetová jazyková příručka (Ústav pro jazyk český AVČR)
 - 5) ČSN 01 6910 (2007) Úprava písemností zpracovaných textovými editory
 - 6) ČSN 01 6910 (2014) Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory
 - 7) ČSN 88 0411 Korekturní znaménka pro reprodukci

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro polygrafii, média a informační služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

JIK-05, spol. s r. o.

BAUER MEDIA, v. o. s.

Ing. Zdeněk Korbel, OSVČ

VOŠ grafická a SPŠ grafická, Praha 1